Regeringskansliet
kn.remissvar@regeringskansliet.se med kopia till elin.kronqvist@regeringskansliet.se

Begäran om yttrande över Översyn av förordningen om myndigheters klimatanpassningsarbete, KN2026/01456. Svar senast 2026-11-10

Er beteckning: KN2026/01456

Sammanfattning

Länsstyrelsen ser positivt på hur SMHI har genomfört regeringsuppdrag att se över förordning (2018:1428) om myndigheters klimatanpassningsarbete. SMHI ger också en bra beskrivning av befintliga problem med förordningens nuvarande utformning som motiverar SMHI:s förslag på ändringar på ett tillfredsställande sätt.

Länsstyrelsen anser, precis som SMHI genomgående konstaterar i rapporten, att föreslagna förändringar innebär ökad belastning på länsstyrelserna och en utökad samordningsroll. Länsstyrelsens samtliga medlen för arbetet med klimatanpassning är sedan flera år tillbaka indraget. Trots det finns uppdraget och det samhälleliga behovet kvar i minst sagt samma omfattning. Föreslagna förändringar i klimatanpassningsförordningen innebär ett ytterligare utökat behov av medel och resurser till länsstyrelsen. Länsstyrelsen vill därför särskilt lyfta vikten av att efterföljande beslut speglar detta. För att länsstyrelsen på ett tillfredsställande sätt ska kunna ta detta övergripande ansvar, stödja och samverka, samt hantera de utökade uppgifterna, krävs också att motsvarande andel medel tillförs länsstyrelserna. Utan detta saknas förutsättningar att genomföra de föreslagna åtgärderna, vilket riskerar att underminera syftet med förordningen - Att minska samhällets sårbarhet inför klimatförändringarna.

4.1 Fler myndigheter bör omfattas av klimatanpassningsförordningen

Länsstyrelsen stödjer SMHI:s förslag att inkludera fler myndigheter i klimatanpassningsförordningen och att tydliggöra deras ansvar. Detta skulle stärka förordningens tydlighet och länsstyrelsens roll som samordnande aktör. Genom att fler myndigheter omfattas av förordningen kan de arbeta mer systematiskt med klimatanpassning, vilket ökar samhällets motståndskraft och integrerar klimatanpassning i fler sektorer. Det kan bidra till att minska både sektorernas och samhällets sårbarheter. En gemensam utgångspunkt skapar också bättre förutsättningar för samverkan mellan myndigheter och stärker länsstyrelsens möjligheter att samordna arbetet.

Länsstyrelsen instämmer i att förändringarna i förordningen kräver ökad vägledning.

4.2 Bredda och förtydliga klimatanpassningsförordningen vad gäller myndigheters ansvar

Länsstyrelsen tillstyrker SMHI:s förslag att bredda och förtydliga klimatanpassningsförordningen vad gäller myndigheters ansvar. Förslagen stärker länsstyrelsens möjligheter att utveckla och tydliggöra sitt arbete som samordnande aktör i länet.

Länsstyrelsen tillstyrker också SMHI:s förslag att klimat- och sårbarhetsanalys (KSA) ska tas fram för ansvarsområdet (för länsstyrelserna länet) samt att begreppet ”myndighetsmål” ersätts med ”mål”. Ändringen från ”myndighetens verksamhet” till ”myndighetens ansvarsområde” bidrar till bättre klarhet kring vad avses beröras av målen och möjliggör för länsstyrelsen att ta ett helhetsgrepp kring frågan i länet på ett tydligare sätt.

Klimatförändringarna är ett mycket omfattande område. Det är viktigt att den typ av mål som sätts upp inte bara är mätetal utan är mål som leder framåt och ger en effekt. Målarbetet bör vara lärande processer där det är möjligt att kartlägga effekterna av arbetet via exempelvis indikatorer och effektmål för ett utvecklande arbetssätt.

Länsstyrelsen vill samtidigt framhålla att de föreslagna förändringarna innebär en ökad arbetsbelastning, vilket kräver

resurstillskott för att kunna genomföras. Förslaget kräver också ny vägledning för att stödja länsstyrelserna i att avgränsa omfattningen och detaljeringsgraden av klimat- och sårbarhetsanalyserna, särskilt med tanke på det breda ansvarsområdet länsstyrelsen har.

Länsstyrelsen instämmer i SMHI:s bedömning att det behövs vägledning för att hantera överlappande ansvarsområden mellan myndigheter. Detta skulle minska risken för dubbelarbete och säkerställa att resurserna används effektivt.

4.3 Bredda och förtydliga länsstyrelsernas uppdrag

Länsstyrelsen tillstyrker förslagen kring ändringar av 5 § 2 och 5 § 3.

För att länsstyrelsernas stödjande roll ska ge effekt behöver det finnas en tydlig motpart hos stora aktörer som regionerna för länsstyrelsen att samverka med.

4.4 Övriga föreslagna ändringar

Länsstyrelsen tillstyrker SMHI:s förslag om att en tredje punkt under 9 § i förordningen ska läggas till där det framgår att målen ska hållas aktuella genom att ses över och uppdateras vid väsentliga förändringar i verksamheten eller minst vart femte år.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att ändra 10 § 2 genom att stryka kravet för myndigheter att ”redovisa arbetet med att följa upp handlingsplanen” för att i stället fokusera på skyldigheten att ”dokumentera och följa upp handlingsplanen i syfte att fortlöpande förbättra arbetet”. Länsstyrelsen anser att detta är mycket mer relevant förtydligar syftet att arbeta framåt med klimatanpassningsarbetet, hellre än att lägga vikt vid en redovisningsskyldighet.

Övriga synpunkter

5.1 Bedömningar av möjliga samordningsåtgärder

Länsstyrelsen, i likhet med SMHI, bedömer att det är lämpligare att hantera samordning av mål och handlingsplaner med beredskapsarbetet genom vägledning hellre än genom förordningsreglering. Även Länsstyrelsen ser samordningsvinster med att processerna kring klimat- och sårbarhetsanalys, nationella klimat- och sårbarhetsanalysen samt beredskapsförordningens risk-

och sårbarhetsanalys synkas för att dra nytta av varandra och undvika dubbelarbete.

De som medverkat i beslutet

Beslut i detta yttrande har fattats av landshövding Helene Hellmark-Knutsson med samhällsplanerare Agneta Nauclèr som föredragande.